

Laura van Dolron, Standup Filosoof

Bijdrage Mediawijsheid Netwerk Experience (MNX) 2017 over de *Digitale kloof – bruggen slaan met mediawijsheid*

Ik begin met schrijven naast een grote bos bloemen bij Beeld en Geluid, beeld geluid en geur....wat ruiken ze heerlijk die bloemen.

Ik wordt nostalgisch van die bloemengeur, daarom ben ik een slechte kandidaat om deze dag af te sluiten, deze dag die positief moet zijn over schermen om de boel maar even samen te vatten als de leek die ik ben als het gaat om internet en aanverwante zaken.

Omdat ik nostalgisch ben.

Er zitten al 12 mensen in de zaal de helft achter schermen....

Ze zijn BESCHERMD bedenk ik me. Wij BESCHERMEN ONS.

Waartegen?

Niet tegen de harde realiteit van 22 tienermeisjes met kleurige kleren en blij kloppende harten die bij het laatste nummer van Ariana wat moe waren en alvast naar huis wilden, naar hun bed waar een knuffel in ligt ongetwijfeld....

Waar beschermen die schermen ons tegen, tegen het moment waar we zijn, tegen die baby die huilt die schuld die knaagt tegen het leven dat iets van ons vraagt?

Die partner die aandacht wil, dat lijf wat alsmaar dikker wordt, tegen de bloemengeur en het dansende licht op het plafond waar mijn babydochter van twee maanden NU nog van in vervoering raakt. Op een manier die mij noslagisch maakt, die mij gelukkig maakt en treurig tegelijk omdat ik weet dat ik haar woorden leren zal die tussen haar en de lichtvlek op de muur zullen staan. Dat ik haar vervoering over de wereld misschien niet kan beschermen, en dat ik alleen maar kan hopen dat ze ooit in de klas komt bij Henk Oosteling.

Zij is zo open onbevangen onbeschermd. Terwijl ik en haar vader naar een scherm kijken, ziet zij de veel mooiere vlekken licht, ons licht op ons plafond in ons leven waar zij zo onbeschrijflijk mooi en helaas niet voor altijd nu getuige van is...

Wij beschermen ons en schermen ons af.

De dagvoorzitter noemt mij bevallig, ik word rood, wat je niet zit omdat ik in paars licht zit. Ik bevallig, met een baby van twee maanden thuis en lekkende borsten, ik voel niet bevallig... ik voel me bevallen en al helemaal geen jonge dame maar met de geur van de bloemen gecombineerd maakt het me heel erg blij.

De dagvoorzitter zegt TIJPEN in plaats van tiepen, vind ik lief omdat Vlaams mooi is en mijn lief Vlaams is. Hij is zojuist begonnen met zeggen "Er was eens in een land hier ver vandaan...."

Dan moet ik dus eindigen met en "ze leefden nog lang en gelukkig..."

Ik weet niet of dat lukt.

Als ik mijn dochter Roodkapje vertel, zeg ik aan het einde altijd "En ze leefde nog..."

Verder kom ik niet. Bevallig en zwartgallig.

Want of je gelukkig en lang leeft als je in de buik van de wolf hebt gezeten met z'n twee, dat weet ik niet, maar ze leefde nog, dat weet ik wel.

De dame die de dag aankondigt heeft kleurrijke kleding aan, en kleurrijke schoenen.

Zij is bevallig, zou de sexy rechterhand van de Joker kunnen zijn bij Batman.

Daar deden de ballonnen in de hal me ook aan denken, aan de Joker. Die zou die ophangen met gif erin. En dan roepen "Beeld geluid en GIF" ha ha ha...

Van te voren werd mij gezegd dat ik chocolade moest maken van deze dag.

Liever maak ik er water van: transparant, helder en zuiver, en datgene waar je uit bestaat. Je komt er niet op maar het is zo heerlijk en zo gratis, zo eenvoudig en beschikbaar voor ons allemaal op elk moment.

Ik was in de trein en ik BESCHERMDE mij, tegen het moment de spanning voor deze dag BESCHERMDE ik mij. Ik ging naar Manchester zonder er te zijn, voelde pijn die niet de mijne was, voelde me veilig en toch geïnformeerd, voelde sensatie hoewel ik dat niet toegaf aan mijzelf. Ik was beschermd en miste de mensen in de trein die voor of achter mij zaten, naar mij lachten of kuchten, mij bevallig vonden en die misschien net als ik naar Manchester reisden in plaats van waar de trein heen ging.

En dat is jammer, want mensen in de trein zijn leuk en niet te missen, zo bleek toen een mevrouw hardop naar mij lachte toen ik deodorant op deed, een mevrouw die hier net binnen stapte en die mij gedag zei en die ik anders gemist had, achter een scherm.

Zij zit vandaag ook in deze zaal, zij ademt en leeft en ruikt de bloemen, net als ik, in de 3D-wereld waar wij ons tegen beschermen, voor afschermen met schermen...

Mensen hebben zelfmoord gepleegd door de jonge Werther, ja misschien, maar dat boekje ruik je en de pagina's voel je en je leest in stilte en dat doet ertoe, denk ik.

Lezen is een gesprek met jezelf. Dat maakt die zelfmoord misschien niet beter, maar toch is het beter als er geen reclame van T-mobile in het scherm oppopte toen je het bedacht.

Nostalgisch, bevallig en zwartgallig.

Rob Wijnberg verteld dat hij op duizenden conferenties is geweest, hij is boos en bevlogen, duizend conferenties, arme man. Ik zou ook boos zijn in zijn plaats

Innovatie heeft hij nooit aangetroffen, innovatie is een grappig woord, wordt altijd positief gebruikt terwijl het neutraal is. Het betekent verandering, vernieuwing.

Trump is ook een verandering, en het nationaal socialisme was ook heel innovatief in Duitsland in der tijd.

Rob Wijnberg is op dreuf, wat is hij toch jong en dansant.

Om in de Batman metaforen te blijven: Rob Wijnberg is niet Batman maar Robin, Luyendijk is zijn Batman, groter en somberder.

Rob Wijnberg praat snel, ik zou hem willen vastpakken en zeggen haal maar adem het komt goed...

dat heb ik bij Matthijs van Nieuwkerk ook, die wil ik knuffelen, over zijn rug aaien en zeggen "je hoeft niet zo heel snel te praten en daarmee iedereen te dwingen tot de angst voor stilte waar jij zelf aan lijdt..." En dat Mathijs gaat snikken, eerst heel druk en snel en dan in stilte tot hij stil is en de wereld stopt met draaien even voor een prachtmoment, en alle schermen vallen weg en het beeld staat stil en het geluid vestilt. Er is alleen de geur van bloemen en het lijden van de jonge Werther en het geritsel van een krant.

De gemiddelde krantlezer is 60. Ik zie hem voor me met die krant. De krant ruikt en ritselt. Net als het boekje van De Jonge Werther. Mijn laptop is uitgevallen, stom, ik weet niet eens of het door mij getypte bewaard is gebleven. Ik denk steeds aan Joris Luyendijk en Rob Wijnberg, ze hebben allebei een cape van een krant, Joris een lange en Rob een korte. Ze trekken ten strijde tegen het nieuws - Joris somber en Wijnberg verkouden, snel en boos.

Rob zegt veel 'waanzinnig' en 'super', dat vind ik waanzinnig super lief. Hij is druk, ademt weinig, ik ga straks ademen en stilte toelaten wat dat mist er. Op internet is er geen adem of stilte, geen rust en ook geen geur. Mijn computer is uitgevallen, een zwart scherm. Mooi - gaat geweldig samen met de geur van bloemen. Rob Wijnberg is niet zo positief als de dagvoorzitter wilde zijn... hij denkt doem, geheel in het zwart net als ik - ik in het zwart omdat lekkende borsten dan minder opvallen. Je moet een bepaald bewustzijn hebben, dat geloof ik ook. Ademen, ruiken en leven, dat moeten we doen.

Rob komt bij zijn punt, dusdanig buiten adem dat ik bang ben dat hij flauw gaat vallen. Hij zegt WIJ moeten.... hij valt stil, maar een stilte die slechts een opmaat is naar tekst. Hij herhaalt: WIJ moeten. Ik denk: adem halen... wij moeten adem halen en in ons lijf zijn en ons afvragen waar al die schermen ons tegen zouden moeten beschermen. Niet nog meer informatie verzamelen over de informatie, nog meer weten over alles wat we willen weten, maar vragen wat we niet willen weten, waar willen

we niet zijn als we in de trein naar een conferentie in Manchester zijn zonder er te zijn. Wat schermt het scherm af? En wie verdwijnt erachter? En zie je de vrouw die naar je lacht in de trein als je je deodorant opdoet? Als je niets doet, heb je nergens last van, zegt Rob Wijnberg over het abonnement van zijn krant die geen krant is met nieuws dat geen nieuws is. Onbedoeld mooie uitspraak. Niets doen, nergens last van. Niets doen – ruiken, ademen, zwijgen - dat wil ik mijn kinderen leren. Dat wil ik zelf leren, en ik leer het van hen. Beseffen dat wat vanzelfsprekend is niet vanzelfsprekend is.

Er wordt gezegd dat meisjes binnen de lijntjes kleuren; alleen als wij ze dat gaan leren. Ik speelde met mijn dochter een spel, en zei 'gooi maar met de dobbelsteen'. Een seconde later vloog de dobbelsteen door de kamer. Natuurlijk, ik zei GOOI en zij gooide vrolijk en onbevagen, ze gooide de dobbelsteen dwars door mijn vooronderstelling heen, dwars door mijn vastgeroest idee. Jongeren: creatieve voorlopers OF slaafse volgers? Het woord OF moet vervangen worden door EN, aangezien jongeren mensen zijn en 'of' meestal 'en' blijkt als er mensen in het spel zijn. Ze werken voor Walibi, ik denk aan de jurk en schoenen van de eerste spreker... deed me denken aan carnavals huis. We moeten jongeren begrijpen, want ze voelen zich niet begrepen. Dat hoort bij tiener zijn, niet bij volwassen zijn? Ik denk dat het erbij hoort... bij mens zijn. Maar volwassenen zijn eraan gewend.

Omdat de plek waar we zijn het enige is wat we hebben, omdat we allemaal ademen aan elke kant van de kloof. En ik weet dat ik hip en jong zou moeten reageren op al die internetellende en dat allemaal OK zou moeten vinden, dat ik vriendelijk moet glimlachen bij Kim Kardashian en van mijzelf een teddybeer moet maken op een foto omdat ik anders niet gezellig ben... of nog veel erger: OUD. Ik weet dat ik alles wat jong is vol ontzag moet omarmen uit angst om zestig jaar te zijn, maar ik ben niet oud genoeg om vergeten te zijn dat ik als jongere niets suffer vond dan die leraar die blowen tof vond. Want ik blowde omdat hij het niet tof vond. Dus zeg ik wat je niet zou mogen zeggen, het is niet goed om niet te zijn waar je bent. En een scherm is geen plek, het internet is geen omgeving. Het is virtueel. *No like fear*, dat is iets om bang voor te zijn; het verlangen van constante reactie. Het ego van die arme schapen groeit en zij lopen er mee rond – loodzwaar, loos gewicht.

En ik weet dat ik geacht wordt er allemaal respect voor te hebben omdat het nieuw is, en omdat de krant suf is omdat iemand van 60 hem leest, maar ik heb in mijn leven het meest gehad aan mensen die niet door de knieën gingen maar rechtop bleven staan zodat ik omhoog moest klimmen, mensen die zich niet verdiepten in mijn leefwereld maar mij die van hen aanboden. Waardoor ze die van mij vergrootten. I will forever be loud, dat staat er onder de pagina die het zelfvertrouwen van meisjes zou moeten vergroten, dat is wat ze moeten, terwijl in de stilte de schoonheid is. *Silence unites what words divide*. Wat ontnem je al die meisjes die voor altijd luid moeten zijn, steeds maar moeten zenden, zonder te kunnen luisteren waardoor wat dat ze zenden leeg blijft, ben ik bang.

Moeten we niet minder door de knieën zodat zij iets hebben om tegenop te kijken? Misschien is die kloof mooi en nodig, misschien geeft dat die kids wat privacy en geeft het ons wat rust en stilte die we nodig hebben om kinderen iets beters te vertellen te hebben dan "I will forever be loud". En je kunt met je identiteit aan de slag, je kunt met je lijf aan de slag, je kunt met alles aan de slag... aan de slag for ever loud. Activiteit en lawaai, beeld en geluid, maar de schoonheid zit in de leegte in de stilte. Datgene waar alles vandaan komt, een kloof met leegte en stilte.

Misschien lekker laten liggen joh, die kloof.

Die leegte en die stilte die we nodig hebben. Wees stil, niet forever loud maar forever silent en verlegen.

Daar is weinig ruimte voor, en die blozende emoticon die dekt het niet. Het schuchtere, het verlegene, datgene wat wij laten zien wat wij niet weten, niet willen laten zien, dat verdwijnt en geen plaats meer heeft terwijl we dan het mooiste zijn.

Wees bescheiden, wees verlegen alsjeblieft!

Is er hier iemand in de zaal die verlegen is?

Iedereen?
Dan zijn jullie mijn laatste sprankje hoop.
Verlegen mensen
Verenigt u
En bevrijd ons van het gelul
Het gebrul
Het gebrabbel en het geschreeuw
In deze wereld vol weerbaarheid
En authentieke consumptieschappen
Verwacht ik alleen van de verlegenen nog iets
En natuurlijk van jullie broeders, de depressieven
Is er iemand in de zaal die depressief is?
Iedereen
Dan heb ik van jullie ook nog wel wat verwachtingen

In Engeland is een onderzoek gedaan
waarbij mensen elektrische schokken
moesten toedienen aan andere mensen.
Die andere mensen zaten in een andere kamer.
Die andere mensen zaten er niet
Maar dat wisten die mensen niet.
En er stonden allemaal wetenschappers omheen
Met lange witte jassen
die zeiden "dat het goed was"
En al die mensen hebben schokken uitgedeeld
waarmee ze die anderen in die kamer
niet alleen gedood zouden hebben
maar ook helemaal verkoold.
Allemaal deden ze het behalve...
de depressieven
die zaten daar met hun hand op die knop
en die dachten
fuck you met je lange witte jas.

Maar het probleem met jullie is dat jullie eigenlijk zwijgen in alle talen
En dan zegt iemand
De meest verlegen persoon in de zaal
Heel zacht
"Maar dat is ook precies onze essentie"
En ik zeg WAT?
En hij zegt
"Dat is ook precies onze essentie"
En ik zeg
Ja dan is dus alle hoop verloren
De mensen die zwijgen
Zijn de mensen waar wij naar zouden moeten luisteren
Maar ja, wij kunnen niet tegen de stilte
Dus verliezen we ons in gelul
En dan val ik stil
Want dan komt het einde
En het einde is een stilte
Eigenlijk ben ik dus nu al stil

Maar ik praat er nog even doorheen
Omdat ik jullie wat informatie moet geven
Jullie doen namelijk mee in het einde
Ik wil jullie eerst vragen om deel te nemen aan de stilte
Oh jullie zijn al begonnen
En dan wil ik jullie vragen naar de stilte te luisteren
En als je denkt
"Ja nu heb ik hem gehoord
Nu ga ik een beetje tegen verveling aanzitten"
Dan wil ik jullie vragen iets te doen
Wat ook elk publiek wat ik ooit ontmoet heb kan
Dan wil ik jullie vragen te klappen
En dan gaat er straks iemand als eerste klappen
En dat is een zware taak
En dan wil ik de rest van het publiek vragen
Om dan niet te kijken naar die persoon van
"Oh nu al"
En
"Ik was er nog lang niet"
Nee
Dit is een meditatie op de stilte
En op de stilte die soms korter duurt dan je dacht
Maar toch de moeite waard is